

Overleg bijpraten Nutri-Score

Maandag 9 mei 2022, 9:30 – 10:30 uur

Aanwezig: 5.1.2e (Voedingsjungle), 5.1.2e (HAS), 5.1.2e (VU), 5.1.2e (UMCG), 5.1.2e (VWS), 5.1.2e (VWS), 5.1.2e (VWS), 5.1.2e (VWS)
 Afwezig: 5.1.2e (WUR), 5.1.2e (WUR)

1. Opening en toelichting stand van zaken Nutri-Score

5.1.2e heet iedereen welkom. Na een kort voorstelrondje schetst ze de context en het proces rondom Nutri-Score. Voor de zomer, hopelijk nog deze maand, komt het internationale scientific committee met een update van het algoritme, waarna de Gezondheidsraad in Nederland gaat reflecteren op de uitkomsten. Daarna zal worden beslist om Nutri-Score wel of niet in te voeren. Nutri-Score zal nooit volledig aansluiten op de voedingsrichtlijnen. Het gaat er dus straks om of het nieuwe algoritme goed genoeg is om in te voeren.

Ondertussen worden er bij VWS voorbereidingen getroffen voor wetgeving en communicatie rondom Nutri-Score, zodat áls er groen licht komt, VWS klaarstaat.

Een voedselkeuzelogo is een instrument binnen een bredere aanpak voor gezonde voeding. De staatssecretaris gaat ook andere instrumenten verkennen. Op dit moment zijn er namelijk geen juridische bindende instrumenten: momenteel gebeurt sturing alleen via stimuleren, nudging en voorlichting.

5.1.2e vraagt of het uitstel van de besluitvorming over invoering van Nutri-Score tot de tweede helft van 2022 te maken heeft met het voornemen van de EU om een verplicht logo in te voeren. Ook bij de WHO staat front-of-pack-labelling op de agenda.

5.1.2e geeft aan dat we weten dat de EC dit voornemen heeft maar dat dit niet van invloed is geweest op het uitstel en de voorbereidingen van Nederland voor Nutri-Score.

VWS heeft van begin af aan gecommuniceerd naar bedrijven dat een pilot mag, maar beperkt en dat ze graag de onderzoeksresultaten wil inzien. Zo is AH door VWS teruggefloten toen begin van het jaar hun pilot meer een campagne werd.

Het huidige proces rondom Nutri-Score is erop gericht om tot een zorgvuldig besluit over de invoering te komen. Uitvergroting van standpunten van zowel de voor- als tegenstanders in de (sociale) media helpt het proces rondom Nutri-Score niet en gaat ten koste van de geloofwaardigheid van het logo.

2. Aandachtspunten

Er zijn verschillende aandachtspunten genoemd door 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e licht het standpunt van Voedingsjungle toe aan de hand van een korte presentatie (bijlage).

Compensatie

5.1.2e benadrukt de mogelijkheid binnen het huidige algoritme van Nutri-Score om slechte nutriënten te compenseren: bedrijven kunnen een betere Nutri-Score voor hun product krijgen door bijvoorbeeld het toevoegen van vezels in hun product terwijl ze niks verbeteren aan het zoutgehalte.

Ook 5.1.2e sluit zich hierbij aan. 5.1.2e benoemt verder dat een logo alleen zou moeten worden ingevoerd als het helpt kiezen voor gezondere producten en een gezonder voedingspatroon volgens de Schijf van Vijf. Voorwaarden zijn dan dat de campagne zich zou moeten richten op een gezonder voedingspatroon en aansluiten bij de Nederlandse eetcultuur. Een voor Nederland ontwikkeld eigen logo dat aansluit op de systematiek van de NAPV heeft haar voorkeur. 5.1.2e laat in de presentatie zien hoe verwarrend het volgens haar kan zijn als de overheid via de Schijf van Vijf en via Nutri-Score totaal andere producten 'aanprijst' als gezond. Het betreft duizenden producten die niet in de Schijf van Vijf staan, maar wel een groene Nutri-Score krijgen. Ze doelt hier op de tegenstelling tussen de gezonde basisvoedingsmiddelen vanuit de Schijf, zoals noten, volkoren graanproducten, minder bewerkte groente, fruit, enz. versus producten zoals de ultrabewerkte chips, pizza, 'room'ijs, kipnuggets, friet, enz.

Tussenvormen

5.1.2e oppert een tussenvorm: zet bijvoorbeeld geen Nutri-Score op producten met een Vezelwijzer.

Ook 5.1.2e oppert het idee om te kijken op welke categorieën een Nutri-Score wel verstandig is en op welke niet: een A of B op snackproducten als pizza of ijs vindt ze niet verstandig. Het kan naar haar mening consumenten nudgen naar deze producten, omdat deze producten met zo'n logo dan gezond(er) lijken dan dat ze in werkelijkheid zijn. Hierdoor kunnen consumenten producten in overweging nemen, die ze wellicht überhaupt niet zouden kopen als die groene score er niet op stond. Zij is van mening dat groene scores op producten zoals snoep/snacks/koek die je eigenlijk alleen 'voor de lekker' eet, verleiden en stimuleren om ongezonde keuzes te maken. Ze trekt de vergelijking naar het vinkje en de verwarring die daarbij ontstond toen dit soort ongezonde producten ook een blauw vinkje kregen. Het is volgens haar niet uit te leggen.

5.1.2e oppert om producten binnen de Schijf van Vijf een A of B te geven en producten buiten de Schijf van Vijf een C of lager.

5.1.2e en 5.1.2e benoemen dat volgens hen de ideale situatie zou zijn om te kunnen afwijken van Europese scores, of de mogelijkheid om aanpassingen te maken. Omdat producten ook internationaal zijn is dit echter moeilijk te realiseren. Suggestie van 5.1.2e is om de criteria van het internationale Choices Programma te overwegen. De wetenschappelijke publicatie hiervan is in december verschenen (is inmiddels gedeeld met de gesprekspartners).

Communicatie

Ook de communicatie is besproken. 5.1.2e geeft aan dat op onverpakt voedsel geen Nutri-Score staat. Dat zijn vaak de gezondere producten (groente en fruit). Appelmoes met toegevoegd suiker met Nutri-Score A lijkt dan gezonder dan gewoon appels zonder Nutri-Score. Dat vindt ze onduidelijk. Een Nutri-Score op Schijf van Vijf producten zou dat misschien verhelpen.

5.1.2e benoemt dat de belangrijkste boodschap voor consumenten blijft: kies voor Schijf van Vijf producten. Als men daar dan van af wil wijken, is het fijn dat ze gezondere producten binnenkrijgen door productverbetering en keuzehulp met Nutri-Score.

5.1.2e benadrukt dat 80% van het supermarkt aanbod niet in de Schijf van Vijf staat. Juist daarom ziet ze Nutri-Score in de huidige vorm niet als keuzehulp als ijs, pizza en chips een groene Nutri-Score kunnen krijgen.

5.1.2e benadrukt dat goede communicatie over Nutri-Score en de Schijf van Vijf heel belangrijk is. Alle onderdelen van de integrale aanpak werken alleen wanneer ze elkaar onderling versterken.

Proces

Naar buiten toe mist 5.1.2e in de communicatie over de besluitvorming enige nuance, zoals die richting stakeholders wel wordt gegeven over dat Nutri-Score alleen wordt ingevoerd als het algoritme voldoende is aangepast. Hierbij wordt de vraag gesteld aan VWS wanneer het 'voldoende' is. 5.1.2e haalt aan dat VWS naar CBL en FNLI heeft gecommuniceerd dat er naar hun achterban gecommuniceerd kan worden dat de invoering van de Nutri-Score nog niet vaststaat. Op de Rijksoverheidssite mist deze nuance.

5.1.2e zegt toe hiernaar te zullen kijken. De intentie is er om Nutri-Score in Nederland in te voeren maar er moet wel nog een verbeteringslag worden gerealiseerd. Voordat het besluit over invoering wordt genomen zal de Gezondheidsraad eerst een reflectie geven of het nieuwe algoritme beter aansluit bij de voedingsrichtlijnen.

5.1.2e geeft verder aan dat de overheid meer de regie moet hebben bij de communicatie over Nutri-Score. Door pilots zoals de introductie van Nutri-Score bij Albert Heijn ontstaat het beeld bij consumenten dat Nutri-Score al is ingevoerd met supermarkten als afzender i.p.v. de overheid.

Veel fabrikanten hebben verschillende (sub)merken. Volgens 5.1.2e kiezen fabrikanten ervoor om op het ene (sub)merk wel een Nutri-Score te zetten en een ander merk niet. 5.1.2e benoemt dat dat een gespreksonderwerp zal worden als dit zo blijft als Nutri-Score officieel is

ingevoerd. Fabrikanten moeten op al hun producten van een merk de Nutri-Score gebruiken, maar hebben wel een termijn van 24 maanden om dit te realiseren.

3. Vervolgafspraken

De deelnemers aan het overleg bieden aan om constructief mee te blijven denken over de ontwikkelingen met betrekking tot Nutri-Score.

VWS zal Voedingsjungle op de hoogte blijven houden van ontwikkelingen rondom Nutri-Score.

24 juni 2022